

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11141/23

ECOFIN 666
UEM 200
SOC 492
EMPL 343
COMPET 687
ENV 766
EDUC 279
RECH 311
ENER 402
JAI 912
GENDER 143
ANTIDISCRIM 137
JEUN 181
SAN 418

ILMOITUS

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9835/1/23 REV 1

Kom:n asiak. nro: COM(2023) 611 final

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS Kroatian vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kroatian vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 611 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...

Kroatian vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kroatian vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241², jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023; tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävä kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011³ perusteella laadittavan varoituskon mekanismia koskevan kertomuksen vuodelle 2023, jossa se katsoi, että Kroatia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Kroatian vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴, jäljempänä 'euroaluetta koskeva vuoden 2023 suositus', 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon “Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollatekniikoiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon “EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.

- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁵, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä '8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto'. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin. Lisäksi, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan, julkista taloutta koskevat suositukset laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot edelleen suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Kroatia toimitti 14 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 28 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁶. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Kroatia on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.
- (10) Kroatia toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2023 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kroatian puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

⁶ ST 10687/2021 INIT; ST 10687/2021 ADD 1.

- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Kroatiaa koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Kroatian edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Kroatia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Kroatian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.
- (12) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Kroatian julkisen talouden rahoitusasema, joka vuonna 2021 oli 2,5 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen, koheni 0,4 prosenttia ylijäämäiseksi vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 78,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2022 loppuun mennessä 68,4 prosenttiin.
- (13) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia finanssipolitiikan verokertymää vähentäviä toimenpiteitä olivat muun muassa arvonlisäveron ja valmisteverojen alennukset, kun taas tällaisiin finanssipolitiikan menoja lisääviin toimenpiteisiin kuuluivat energian hintakatot, avustukset haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille, yritysten tukijärjestelmät sekä sosiaalituki eläkeläisille ja haavoittuvassa asemassa oleville kotitalouksille. Komissio arvioi, että kyseisistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoamisen talousarviokustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 1,3 prosenttia.

- (14) Neuvosto suositti⁷ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Kroatia varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, tukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja. Lisäksi neuvosto suositti, että Kroatia pitää kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun hallinnassa.
- (15) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁸ oli vuonna 2022 pitkälti neutraali eli +0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä oli asianmukaista korkean inflaation⁹ yhteydessä. Neuvoston suosituksen mukaisesti Kroatia jatkoi elpymisen tukemista tukivälineellä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (2,7 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen¹⁰ kiristävä 0,6 prosenttiyksikön vaikutus¹¹. Sen vuoksi Kroatia ei jatkanut kansallisesti rahoitettavia investointeja, mikä ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli samaan aikaan finanssipolitiikan viritykseen pitkälti neutraali 0,1 prosenttiyksikön vaikutus. Sen vuoksi Kroatia on pitänyt kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun riittävästi kurissa.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kroatian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 48).

⁸ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

⁹ Myös Kroatian reaalisen BKT:n kasvu oli vahvaa vuonna 2022.

¹⁰ Kansallisesti rahoitettavat investoinnit vaikuttivat kiristävästi finanssipolitiikan viritykseen sen vuoksi, että paikallisviranomaisten investointimenot vähenivät.

¹¹ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli elvyttävä vaikutus, joka oli 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtui osittain kansainvälisestä välimiesmenettelystä aiheutuneista kertaluonteisista kuluista.

- (16) Vuoden 2023 vakausohjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on suotuisampi kuin komission kevään 2023 talousennuste vuoden 2023 osalta ja sen jälkeisen ajan osalta ennusteen mukainen. Hallitus ennakoi reaalisena BKT:n kasvavan 2,2 prosenttia vuonna 2023 ja 2,6 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan reaalisena BKT:n ennustetaan kasvavan vähemmän siten, että kasvu on 1,6 prosenttia vuonna 2023 ja 2,3 prosenttia vuonna 2024, mikä johtuu pääasiassa varovaisemmista arvioista kotitalouksien ja julkisen kulutuksen sekä kokonaisinvestointien osalta.
- (17) Hallitus odottaa vuoden 2023 vakausohjelmassaan, että julkisen talouden alijäämä heikkenee 0,7 prosenttia alijäämäiseksi suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Rahoitusaseman heikkeneminen vuonna 2023 johtuu pääasiassa inflaation viivästyneestä vaikutuksesta julkisiin menoihin, erityisesti julkisen sektorin palkkojen, eläkkeiden ja sosiaalietuuksien indeksointimekanismien kautta. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 68,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 62,6 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Tämä vastaa pitkälti vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samantasoinen, 63,0 prosenttia.

(18) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022 (erityisesti tulopuolella arvonlisäveron ja valmisteverojen alennukset, mutta myös menopuolella energian hintakatot, haavoittavassa asemassa oleville kuluttajille myönnettävät tuet, yritysten tukijärjestelmät sekä sosiaalituki eläkeläisille ja haavoittuvassa asemassa oleville kotitalouksille). Tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen¹². Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta, eikä monilla niistä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹³ noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,3 % suhteessa BKT:hen). Kustannusten, joita Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäinen suojele aiheuttaa julkiselle taloudelle, ennustetaan pysyvän vakaina vuoteen 2022 verrattuna.

¹² Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹³ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Kroatian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kroatian vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 88).

- (19) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Kroatia toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen¹⁴ kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Kroatian olisi samanaikaisesti oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Kroatialle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.

¹⁴ Kroatian potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, keskipitkällä aikavälillä (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 10,3 prosenttia.

(20) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan elvyttävä (-1,0 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli pitkälti neutraali (+0,2 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 elvyttävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Perusmenojen kasvuun sisältyvät energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannukset, jotka supistuvat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien nettoperusmenojen elvyttävä vaikutus ei sen vuoksi ole seurausta kohdennetusta tuesta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) elvyttävä kasvu johtuu myös kohdentamattomien energiatoimenpiteiden säilyttämisestä, julkisen sektorin palkkojen ja sosiaalietuuksien pysyvistä korotuksista sekä muiden kuin energiatuotteiden arvonlisäverokannan alentamisesta. Yhteenvedona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu ei ole 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen ennakoitaan olevan 3,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,7 prosenttiyksikköä¹⁵. Sen vuoksi Kroatia aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineestä ja muista unionin varoista, ja sen ennakoitaan myös jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja. Kroatia aikoo rahoittaa vihreää ja digitaalista siirtymää ja energiaturvallisuutta koskevia julkisia investointeja, kuten rakennusten energiaremontteja, julkishallinnon digitalisointia, investointeja sairaaloiden digitaaliseen diagnostiikkaan ja laitteisiin sekä tukea yrityssektorin vihreään ja digitaaliseen siirtymään, joita rahoitetaan tukivälineestä ja muista unionin varoista.

¹⁵ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu osittain perusvaikutuksesta, joka perustuu siihen, että menot kasvoivat vuonna 2022 kertaluonteisen toimenpiteen vuoksi, kun taas vuonna 2023 yleishyödyllisiä palveluja tarjoaville yrityksille tehtävien siirtojen ennakoitaan vähenevän.

- (21) Vuonna 2024 julkisen talouden alijäämän odotetaan vuoden 2023 vakausohjelman mukaan kasvavan 1,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kasvu vuonna 2024 johtuu pääasiassa suuremmista pääomamenoista sekä palkkojen, eläkkeiden ja sosiaaliturvamenojen edelleen suhteellisen korkeasta indeksoinnista. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan supistuvan vuoden 2024 loppuun mennessä 59,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 1,3 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa pitkälti vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on suurempi, eli 61,8 prosenttia vuoden 2024 lopussa, ja ero vuoden 2023 vakausohjelman ennusteisiin selittyy suurelta osin nimittäjävaikutuksella (nimellisen BKT:n ero vuonna 2024) ja vähäisemmässä määrin velkakannan korjauserää koskevilla erilaisilla oletuksilla.
- (22) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan useimmista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Komission tämänhetkinen oletus on, että energiatukitoimenpiteistä vuonna 2024 aiheutuvat nettokustannukset ovat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kyseiset arviot perustuvat oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen.

- (23) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 kehoitetaan parantamaan rakenteellista rahoitusasemaa vuosittain keskipitkän aikavälin julkisen talouden tavoitteen saavuttamiseksi käyttäen viitearvona 0,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁶. Julkisen talouden kestävyysliittymät näkökohdat huomioon ottaen komissio katsoo, että rakenteellista rahoitusasemaa olisi asianmukaista parantaa vähintään 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Jotta tällainen parannus voidaan varmistaa, kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu¹⁷ ei komission menetelmän mukaisesti saisi vuonna 2024 olla enempää kuin 5,1 prosenttia, kuten nyt suositellaan. Samaan aikaan olisi asteittain luovuttava jäljellä olevista energiatukitoimenpiteistä (komission tämänhetkisen arvion mukaan 1,5 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023), jos energiamarkkinoiden kehitys sen sallii, ja aloitettava vähiten kohdennetuista toimenpiteistä, ja saatavat säästöt olisi käytettävä julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Komission arvioiden mukaan tämä johtaisi siihen, että nettomääräisten perusmenojen kasvu alittaisi vuodeksi 2024 suositellun enimmäiskasvuvauhdin. Lisäksi kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten juoksevien perusmenojen kasvu vuonna 2023 ei komission kevään 2023 talousennusteen mukaan ole 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Jos ennuste toteutuu, nettomääräisten perusmenojen kasvua olisi asianmukaista hidastaa vuonna 2024.
- (24) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 6,8 prosenttia vuonna 2024. Tämä ylittää suositellun kasvuvauhdin. Komission kevään 2023 ennusteessa ennakoitu mukautus on pienempi kuin energiatukitoimenpiteiden asteittaisesta lopettamisesta aiheutuvat säästöt, mikä johtuu pääoma-, palkka- ja sosiaalimenojen kasvusta.

¹⁶ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklassa edellytetään myös yli 0,5 prosentin sopeutusta suhteessa BKT:hen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu huomattavampia riskejä.

¹⁷ Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, korkomenoja ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

- (25) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkiset investoinnit pysyvät 4,6 prosentissa suhteessa BKT:hen vuosina 2023 ja 2024. Vuoden 2023 vakausohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyyttä sekä kestäväää ja osallistavaa kasvua. Näihin kuuluu uudistuksia (terveydenhuolto- ja hyvinvointiala, valtion omistamien yritysten hallinnon parantaminen sekä finanssipoliittista vastuuta koskevan lain parantaminen) ja investointeja (liikenne- ja vesihuoltoinfrastruktuuri, moniasuntoisten rakennusten ja talojen energiaremontit, investoinnit vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä koulutusinfrastruktuureihin), jotka ovat enimmäkseen myös osa elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.
- (26) Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan 0,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja 0,6 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan sen vuoksi jäävän alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan, joka oli vuoden 2024 lopussa 59,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, odotetaan supistuvan vuoden 2026 loppuun mennessä 55,6 prosenttiin. Julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen suunnitellaan sen vuoksi vähenevän alle 60 prosenttiin ja pysyvän alle 60 prosentissa koko ohjelmakauden ajan.

- (27) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on hyvässä vauhdissa. Kroatia toimitti kaksi maksupyyntöä, jotka vastasivat 59:ää suunnitelman välitavoitetta ja tavoitetta ja joiden perusteella maksettiin yhteensä 1,4 miljardia euroa. Kroatian odotetaan toimittavan suunnitelmansa muutoksen, johon on tarkoitus sisällyttää REPowerEU-luku sekä muita aloja koskevia lisätoimenpiteitä, jotka rahoitetaan lainaosuudesta. Asetuksen (EU) 2021/241 14 artiklan 6 kohdan mukaisesti Kroatia ilmoitti 30 päivänä maaliskuuta 2023 aikomuksestaan hakea 3 612 000 000 euroa täydentävää lainatukea tukivälineestä. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Kroatian strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän alalla. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.
- (28) Komissio hyväksyi kaikki Kroatian koheesipolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesipolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen ja Kroatian alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

(29) Kroatia tuo noin 53 prosenttia vuosittain kulutetusta kokonaisenergiasta, vaikka sillä on paljon mahdollisuuksia käyttää uusiutuvia energialähteitä, erityisesti aurinko- ja tuulienergiaa sekä geotermistä energiaa. Puolet maan sähköstä tuotetaan vesivoimalaitoksilla, minkä lisäksi tuulienergian osuus on kasvanut 14 prosenttiin, mutta aurinkoenergian osuus on edelleen vain yksi prosentti. Keskeisiä tekijöitä aurinko- ja tuulivoimalaitosten käyttöönoton nopeuttamiseksi ovat lupamenettelyjen sujuvoittaminen ja asiaa koskevan lainsäädäntökehyksen viimeistely, jotta tuottajille ja tuottajakuluttajille voidaan tarjota parempi oikeusvarmuus. Muita tekijöitä ovat siirtoverkon merkittävä parantaminen ja laajentaminen maan eteläosaan, jossa uusiutuvaa energiaa pääasiassa tuotetaan, sekä älykkäiden mittareiden käyttöönotto pieniä aurinkovoimalaitoksia varten. Asuntosektorin energiankulutus on Kroatiassa melko suurta (35 % kokonaisenergiankulutuksesta), ja rakennuksista 71 prosenttia lämpiää kaasulla. Aurinkosähköjärjestelmien asentamista kerrostaloihin koskevien menettelyjen tarkistaminen ja yksinkertaistaminen sekä lämpöpumppujen nopeutettu käyttöönotto lämmityksessä ja jäädytyksessä ovat tärkeitä toimenpiteitä rakennusalaalla tehtävien energiaremonttien kannalta. Liikenteessä käytettävien uusiutuvien energialähteiden osuus on pieni (7 %, kun tavoite on 14 % vuonna 2030), samoin rautateiden osuus matkustajaliikenteessä (2,5 %, kun unionin tavoite on 8 %). Rautatieinfrastruktuurin ja liikkuvan kaluston nykyaikaistaminen ja sen varmistaminen, että päästöttömien ajoneuvojen käyttö lisääntyy, voivat merkittävästi edistää liikennealan hiilestä irtautumista. Maakaasun kulutus vähentyi Kroatiassa 22 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä ylittää neuvoston asetuksessa (EU) 2022/1369¹⁸ säädetyn 15 prosentin vähennystavoitteen. Kroatia voi jatkaa kaasun kysynnän tilapäiseen vähentämiseen tähtäviä toimia 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka neuvoston asetuksen (EU) 2023/706¹⁹ mukaisesti.

¹⁸ Neuvoston asetus (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoiduista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁹ Neuvoston asetus (EU) 2023/706, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2023, asetuksen (EU) 2022/1369 muuttamisesta kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteille vahvistetun kysynnän vähentämiskauden pidentämiseksi ja niiden täytäntöönpanoa koskevan raportoinnin ja seurannan tehostamiseksi (EUVL L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (30) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollatekniologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleen kohdentamisen edistämiseksi. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön kyseisten toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Vuonna 2022 Kroatiassa raportoitiin työvoimapulasta 31 ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta, muun muassa rakennusalalla ja valmistusteollisuudessa (molemmat alle unionin keskiarvon).
- (31) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto²⁰ ilmenee suosituksesta 1.

²⁰ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(32) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyuden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän korkeana ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään, ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Kroatian osalta suosituksilla 1, 1, 2 ja 3 myötävaikutetaan euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen ensimmäisen, toisen ja kolmannen suosituksen täytäntöönpanoon,

SUOSITTAA, että Kroatia toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät;

varmistaa finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun vuonna 2024 enintään 5,1 prosenttiin²¹;

jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestäväan vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestäväa kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytöntöönpanoa ja viimeistelee REPowerEU-luvun ripeästi, jotta sen täytöntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesipolitiikan ohjelmien nopeaa täytöntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

²¹ Tämän arvioidaan vastaavan rakenteellisessa rahoitusasemassa vähintään 0,3 prosentin vuotuista parannusta suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kuten johdanto-osan 23 kappaleessa todetaan.

3. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden ja erityisesti tuuli- ja aurinkoenergiälähteiden sekä geotermisten energialähteiden käyttöönottoa, viimeistelemällä epätäydellisen lainsäädäntökehityksen, virtaviivaistamalla lupamenettelyjä, yksinkertaistamalla uusiutuvien energialähteiden (esimerkiksi aurinkosähköjärjestelmien) asentamista kerrostaloihin koskevia menettelyjä ja lisäämällä oikeusvarmuutta; tukee pienimuotoista uusiutuvan energian tuotantokapasiteettia; parantaa edelleen sähkön siirto- ja jakeluverkkoja erityisesti parantamalla siirtoyhteyksiä maan pohjois- ja eteläosien välillä ja edistämällä älykkäiden mittareiden käyttöönottoa; nopeuttaa energiatehokkuustoimenpiteiden toteuttamista, mukaan lukien lämpöpumppujen asentaminen; vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista liikennealalla edistämällä kestäviä ratkaisuja, erityisesti rautatieliikennettä ja tieliikenteen sähköistämistä; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja